

5 Vragenuur

Vragen van het lid Smits aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het weigeren van zorgleerlingen door reguliere scholen.

Mevrouw Smits (SP):

Voorzitter. Deze minister bezuinigt 300 mln. op speciale scholen en op de begeleiding van speciale kinderen op gewone scholen. Kinderen krijgen natuurlijk niet voor niks speciaal onderwijs en zij krijgen niet voor niks begeleiding op gewone scholen. Zij hebben dat namelijk hard nodig. De bezuiniging van 300 mln. is dan ook een heel slecht plan. In de scholen zijn de gevolgen daarvan nu al te merken.

Wat gebeurt er? Speciale scholen lieten ouders vorige week weten dat er voor hun kinderen waarschijnlijk geen plek meer is op hun school; na de zomer misschien al niet meer. Gewone scholen laten ouders weten dat hun kinderen die extra hulp nodig hebben, niet op hun school terecht kunnen of misschien straks geen hulp meer kunnen krijgen. Ouders zitten uiteindelijk met de handen in het haar. Wat gebeurt er straks met die kinderen, met hún kinderen?

Op speciale scholen worden de klassen groter en op gewone scholen valt de begeleiding voor speciale kinderen weg. Ik kan ze misschien beter "bijzondere kinderen" noemen. Daarom luiden ouders en scholen de noodklok. De minister wil dat meer kinderen van speciale scholen naar gewone scholen gaan. Dat moet voor veel minder geld, maar dat kan natuurlijk niet. Deze minister geeft scholen de allermoeilijkste opdracht die zij sinds jaren hebben gehad. De gevolgen komen nu al naar boven. Ik ben heel benieuwd of de minister tevreden is over de gevolgen van haar eigen bezuinigingen.

Minister Van Bijsterveldt-Vliegenthart:

Voorzitter. Ik dank mevrouw Smits voor haar vragen. Het is vanzelfsprekend dat het mij zorgen baart als scholen zorgleerlingen afwijzen vanwege komende ontwikkelingen en beelden die men daarbij heeft. Ik kom daar zo meteen graag op terug. In de komende weken zullen veel mensen van mijn ministerie en ook ikzelf het land intrekken om ervoor te zorgen dat de beelden correct zijn. Wij willen op die manier ook bekijken hoe wij de slag kunnen maken naar het nieuwe stelsel, waar wij tegenop lopen en hoe wij dat kunnen oplossen.

Wij moeten met elkaar ervoor zorgen dat beelden kloppen. Daarom herhaal ik een opmerking van mevrouw Smits. Zij zei dat de extra begeleiding op de gewone scholen wegvalt. Voorzitter, dat is geen waarheid. Daarmee moeten wij hier buitengewoon voorzichtig zijn. Wat is er namelijk aan de hand? De rugzakjes verdwijnen, maar het deel van het geld voor de scholen blijft bij de scholen. Het deel van het rugzakje voor het speciaal onderwijs blijft voor de kleine helft ervan overeind. Dat geld gaat ook nog eens naar het regulier onderwijs. Daarmee krijgt het regulier onderwijs nog meer geld in handen om de begeleiding vorm te geven. Het is waar dat een deel

van de ambulante begeleiding wegvalt, maar niet heel het rugzakje valt weg. Driekwart van het rugzakje – nogmaals: de helft bij het regulier onderwijs en de helft bij het speciaal onderwijs – komt straks voor extra begeleiding in handen van het regulier onderwijs. Ik wil uitkijken voor het creëren van beelden die niet kloppen, waardoor scholen een verkeerd beeld krijgen en mogelijk zelfs verschillende ideeën ontstaan over de manier waarop het de komende jaren op scholen afkomt.

Waar scholen leerlingen weigeren, moet ik zeggen: let op, dat is niet nodig. Het aantal kinderen dat wordt gefinancierd, zal ook de komende jaren worden gefinancierd. Als straks de samenwerkingsverbanden functioneren en binnen een samenwerkingsverband de afweging wordt gemaakt om meer minderen in het regulier onderwijs te houden, pas dan zul je zien dat het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs zal dalen. Dit was altijd ons doel, maar het is nu nog geen feit, en dus financier ik het, ook de komende jaren.

Mevrouw Smits (SP):

Laten we elkaar geen verwijten gaan maken wie hier onwaarheden verspreidt. Ik ken er ook nog een aantal van de minister. Ik noem als voorbeeld dat driekwart van de rugzakjes straks naar de reguliere school gaat. Dat is ook niet waar, maar daar hebben we het verder niet over.

Op die scholen maakt het niet zo best veel uit, beste minister. Op gewone scholen, voorzitter, krijgen leerlingen straks minder begeleiding, en op speciale scholen moeten er meer kinderen in een klas. Deze minister zegt om de haverklap dat de kwaliteit van het onderwijs omhoog moet, dat geen kind thuis mag zitten en dat alle kinderen hulp moeten krijgen. Dat klinkt natuurlijk fantastisch, maar tegelijkertijd maakt zij klassen groter, zet ze meer kinderen die hulp nodig hebben bij elkaar, en komen er geen extra handjes. Sterker nog: er komt minder geld in de klas. Het is absurd dat de minister zegt dat scholen die kinderen niet mogen weigeren, terwijl zijzelf die bezuinigingen doorvoert en zelf maakt dat scholen niet anders kunnen dan zeggen: wij kunnen deze kinderen niet meer helpen. Ziet de minister ook dat het gedrag van scholen een rechtstreeks gevolg is van haar bezuiniging? Gaat ze mij garanderen dat ook na deze zomer en ook volgend jaar geen kinderen uit het speciaal onderwijs hoeven te verdwijnen die daar nu goed op hun plek zijn?

Minister Van Bijsterveldt-Vliegenthart:

Ik wil eerst terug naar datgene wat mevrouw Smits in het begin zei over de rugzak. Het geld van de rugzak dat nu voor de helft bij het regulier onderwijs zit, blijft daar. De andere helft van de rugzak zit bij het speciaal onderwijs, in de vorm van ambulante begeleiding, en daar gaat 56% af. Iets minder dan de helft blijft dus over, en gaat naar het regulier onderwijs. Daarmee krijgt het regulier onderwijs straks wel degelijk driekwart van de huidige rugzak-gelden in handen.

Mevrouw Smits was al een beetje aan het corrigeren op het beeld dat zij schetste. Er komt, zei ze, qua financiering iets minder begeleiding. Dat wil overigens niet zeggen dat het efficiënter wordt geregeld. Zij zegt niet meer dat de extra begeleiding wegvalt, en daar ben ik blij mee. Dat zei ze namelijk wel in haar eerste termijn, en niet meer in haar tweede termijn.

Ik geef toe dat, als het gaat om de ombuigingen in de scholen, er een vergroting van de klassen komt: 10% in het vso. Een gemiddelde vso-klas bestaat uit zeven kinde-

Van Bijsterveldt-Vliegenthart

ren, en dat aantal wordt inderdaad iets groter. Dat klopt. Daarnaast zijn er een aantal ombuigingen die ook scheefheden die in het verleden zijn ontstaan – waarbij het ene kind dat langdurig ziek is voor een bepaalde bekostiging in aanmerking komt, terwijl een ander kind in eenzelfde situatie een ander bedrag krijgt – gaan rechttrekken. Ook dat klopt. Maar ik ben het niet met mevrouw Smits eens dat het aantal kinderen dat gefinancierd wordt achteruit gaat. Daarmee moeten scholen de ruimte houden om kinderen op te vangen. Inderdaad, de komende tijd gaat die stelselwijziging haar beslag krijgen. Dat zal zeker niet zonder slag of stoot gaan, daarvan ben ik me zeer bewust, maar we komen wel uit een situatie waarin nu gemiddeld 2500 kinderen thuis zitten, en veel geld onnavolgbaar terecht komt.

Mevrouw Smits (SP):

De minister maakt de problemen alleen maar groter. Ze kan het wel hebben over ombuigingen en het recht trekken van scheefheden, maar we hebben het hier over kinderen, waarop 300 mln. wordt bezuinigd. Ik kan maar een ding concluderen: deze minister heeft een heel grote mond over het beter maken van het onderwijs. Tegelijkertijd maakt ze het onderwijs voor de meest kwetsbare kinderen slechter en minder toegankelijk, en legt ze de rekening bij de kinderen en de ouders. Dat is treurig.

Minister Van Bijsterveldt-Vliegenthart:

Ik geef toe dat er afwegingen zijn gemaakt bij de ombuigingen. Ik heb inderdaad het regulier onderwijs ontzien, omdat daar straks in de eerste plaats de verantwoordelijkheid komt te liggen voor de aanpak van het passend onderwijs. Dat klopt. Dat dat pijn doet bij het speciaal onderwijs, daarvan ben ik me terdege bewust. Ik zal in de komende weken scholen die in die zin extra in beeld komen, gaan bezoeken. Maar uiteindelijk gaat het erom hoe dat verloopt. Dat zullen we als ministerie ook volgen. We moeten toe naar een systeem waarin kinderen niet continu thuiszitten, en waarin we het idee hebben dat elke euro ook daadwerkelijk wordt besteed waar dat moet, namelijk in de klas, dichtbij de kinderen. Sorry, voorzitter, dat is op dit moment niet het geval.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor de gegeven antwoorden.